Tafelrede uitgesproken op 17 november 2017 door Cisca Griffioen

Vandaag wil ik het hebben over oud en nieuw in het Genootschap. Het is nog wel geen 31 december, maar een beetje reflecteren op verleden, heden en toekomst mag ook wel in november.

Oud is het Genootschap. Nu 227 jaar en die leeftijd zal geen van ons bereiken. Opgericht in 1790 door Andreas Bonn als Genootschap ter Bevordering van de Heelkunde. Kenmerken van het Genootschap in de 19e eeuw zijn de *Verhandelingen* en de *Prijsvragen*. Maar geleidelijk aan werd steeds meer duidelijk dat Geneeskunde zonder Natuurwetenschappen het niet ver zou brengen, dus werden in 1869 de secties Natuurwetenschappen, Geneeskunde en Heel- en Verloskunde opgericht. En de naam van het Genootschap werd aangepast. De 3 secties hebben nog een lang leven gehad. Velen van u zullen met mij hebben meegemaakt dat we Sectie 1 voor de Natuurwetenschappen hadden, Sectie 2 voor de Niet-klinische Geneeskunde en Sectie 3 voor de Klinische Geneeskunde. En die secties werden ook geacht aparte wetenschappelijke bijeenkomsten te organiseren. Maar wetenschap kreeg een steeds multidisciplinairder karakter en de scheiding in de secties werd daardoor als kunstmatig ervaren. Een restantje kan u nog zien in de Andreas Bonn medailles die met drie tegelijk worden uitgereikt voor het beste proefschrift. Maar het Genootschap ging met de tijd mee en in de Statutenwijziging in 2000 werden de secties afgeschaft. En voor de wetenschappelijke bijeenkomsten worden gewoon alle leden uitgenodigd. En ik kan u verzekeren dat die de moeite zeker waard zijn!

Een traditie was ook de jaarvergadering op de laatste vrijdag van november. In mijn tijd als secretaris was het ongeveer een doodzonde als je een andere vrijdag durfde voor te stellen. Nu heeft het bestuur het gewoon zo geregeld en hebben we gelukkig een gevulde zaal.

Daarmee kom ik ook op de medailles. De oudste is de Genootschapsmedaille, tegelijk ingesteld met het Genootschap en aan veel belangrijke geleerden uitgereikt, zoals Einstein. De Swammerdam-medaille stamt uit 1880 en de Tilanus-medaille uit 1890. Inmiddels is het aantal medailles gestegen tot 8 en vandaag hebben we de uitreiking van de eerste Korteweg-medaille. Diederik Johannes Korteweg (1848-1941) werd in 1848 geboren in ’s Hertogenbosch, waar zijn vader rechter was. Hij studeerde aan de polytechnische school, nu TU Delft, evenals onze medaillewinnaar van vandaag. Op 12 juli 1878 promoveerde hij op het proefschrift: *Op de voortgeleiding van golven in elastische buizen* bij Johannes Diderik van der Waals sr (1837-1923). Dat kon net. De UvA, toen Gemeente Universiteit geheten, was net gevormd uit het Atheneum Illustre in 1877 en kreeg toen ook het promotierecht. Van der Waals was de eerste hoogleraar Natuurkunde aan de Gemeente Universiteit. Korteweg was de eerste doctor en werd in 1881 ook de eerste hoogleraar Wiskunde, Mechanica en Sterrenkunde. Hij was 60 jaar lid van de KNAW en 75 jaar van het Wiskundig Genootschap. Editor van Nieuw Archief voor Wiskunde van 1897-1941. Van der Waals sr werd 85 jaar, van der Waals jr. 97 (1873-1971). De “jongere” Korteweg werd 97 jaar!

We zien dus dat het Genootschap enerzijds oud is en tradities in ere houdt, maar anderzijds meegaat met de moderne ontwikkelingen in de wetenschap. Op dit mengsel van traditie en vooruitgang wil ik graag een toast uitbrengen en de verwachting uitspreken dat ons Genootschap ook de komende eeuw zal blijven bloeien!